

JUDr. Jindřiška Syllová, CSc.

Oponentní posudek diplomové práce

Branislav Rovný

Komparace afirmativních akcí v ústavní a legislativní praxi USA, Indie a ČR

Praha, listopad 2009

PF UK

101 str.

Autor si zvolil obtížné téma. V první části své práce se věnuje koncepčnímu přístupu k různým kategoriím rovnosti a vztahu afirmativních akcí k nim. Vychází zejména z české literatury, ale jsou mu známy částečně i přístupy zahraniční. Ve filozoficko-teoretickém náhledu se zabývá rovněž vztahem spravedlnosti a rovnosti, koncepcí skupinových práv a dalšími teoriemi.

Od str. 40 se diplomant zabývá zeměmi, které si zvolil pro komparaci (i když i v předešlých kapitolách použil argumenty z právní úpravy těchto zemí). V Indii se za diskriminovanou skupinu považuje skupiny nedotknutelných (dálitů - zavrnutých). Autor popisuje indický kastovní systém a jeho kořeny, které sahají do 11. století. Dálitům není přiznán ani statut kasty. Už od r. 1947 i zásluhou Gándhího existuje snaha tradice překonat a zařadit dality do běžného života. Základními nástroji jsou tvrdé afirmativní nástroje, zejména kvóty pro zaměstnání ve veřejném sektoru. Navzdory tomu se postavení dality zlepšuje pomalu. Autor dále popisuje historický postup afirmativních akcí v Indii a jejich koncepcí. Koncepcí rezervací spočívala v tom, že určitým menšinám bylo vyhrazeno určité procento míst v zastupitelských sborech, ale i školách apod. Důležitým počátkem byl Akt z Puny, kde však byli dality opomenuti. Po osamostatnění byl princip rezervace zakotven v ústavě a nakonec se vztahoval na dality jak hinduistické, tak sikhy a buddhisty. Opatření byla napadána z hlediska ústavnosti, a proto byla ústava doplněna o výslovné připuštění opatření pro znevýhodněné skupiny. Dále autor popisuje vývoj judikatury v tomto oboru, která je extrémně zajímavá.

Od str. 54 se diplomant věnuje vývoji USA směřující k afirmativní akci, a to od zrušení otroctví. Rozhodnutí Nejvyššího soudu Brown odstranilo segregaci, poté byl přijat zákon o občanských právech. Autor vybírá nejdůležitější soudní rozhodnutí a tak vysvětluje postupný vývoj výkladu ústavnosti afirmativní akce. Uvádí i novější případy – např. Bollinger i zákaz afirmativních akcí přijatý zákony některých států.

Zajímavá, i když vzhledem ke své důležitosti, je pasáž o evropské judikatuře o afirmativních

akcích, zejména v případě žen. Rovněž je poněkud podceňena Česká republika. Je ovšem přínosné, že se autor věnuje i nejnovějšímu legislativnímu přírůstku v oboru – antidiskriminačnímu zákonu.

K tématům ústní obhajoby:

V průběhu obhajoby by měl autor poněkud oslabit to, že použil spíše starší odbornou literaturu. Jaký je poslední vývoj předmětu jeho zájmu v Indii a USA? Zejména v Indii má vývoj rezervaci dramatické politické následky a směřuje (podobně jako v USA) ke svému konci. Jedná se zejména o otázky jiných menšin než jsou dálité, rovněž zajímavá je problematika tzv. „creamy layer“ občanů, kteří ztratili právo na podporu.

Závěr

Celkově hodnotím práci velmi příznivě. Autor reflektoval nejdůležitější českou odbornou literaturu a musel se ponořit do zpracování složité zahraniční judikatury. I když si pomohl souhrnnými prameny, pokusil se dotáhnout oba státy, kterým se věnuje, až téměř do současnosti. Práce má jen opravdu zanedbatelné nedostatky, zejména vadí, že autor nezvládá český pravopis. Práce má rovněž velký počet překlepů (viz str. 46 a jiné). To poněkud sráží velmi příznivý dojem z práce.

Doporučuji práci k obhajobě, pokud bude obhajoba velmi dobrá, navrhuji i velmi dobrou nebo i výbornou známku.

3. 12. 2009

Jindřiška Syllová

